

Töenduslikult püütavate töötlemata kalade EK määruse 1881/2006 kohaseks toiduohutuse analüüsiks proovide kogumise meetodika

Sissejuhatus

Euroopa Komisjoni määrusega nr. 1881/2006¹ sätestatakse saasteainete piirnormid toiduainetes, sealhulgas kalades. Töötlemata kaladele on kehtestatud toidu piirnormid raskemetallidest pliile (Pb), kaadmiumile (Cd) ja elavhõbedale (Hg) ning dioksiinidele ja PCB-dele². Kaladele sätestatud saasteainete piirnormidele vastavuse kontrollimiseks tuleb võtta proove ja teha analüüse vastavalt komisjoni määrustele 644/2017³ ja 333/2007⁴ ning komisjoni soovitusel 2016/688⁵, vastavalt milleledele käesolev meetodika on koostatud.

1. Mõisted

„Partii“ – eristatav toidukogus, mis on tarnitud korraga ja mille puhul ametnik on kindlaks teinud sellised ühised näitajad nagu päritolu (sama püügipiirkond), liik, pakendi liik, pakkija, saatja või märgistus. Kala ja kalatoodete puhul peab olema võrreldav ka kalade suurus. Kui kalade suurus ja/või mass ei ole saadetise ulatuses võrreldav, võib saadetist siiski käsitada partiina, kuid sel juhul tuleb kohaldada proovivõtu erikorda (vaata ptk. 3.5).

„Osapartii“ – suure partii osa, mis on kindlaks määratud eesmärgiga kasutada selle puhul konkreetset proovivõtumeetodit. Iga osapartii peab olema füüsiliselt eraldatud ja eristatav.

„Üksikproov“ – partii või osapartii ühest kohast võetud proov. Üksikproovi all mõeldakse terveid kalu või suuremate kalade puhul kala lihase tükki (vaata ptk. 3.4).

„Koondproov“ – kõikide partiist või osapartiist võetud üksikproovide kogum. Koondproov sisaldab üksikproove ehk terveid kalu, suurtemate kalade puhul kalade lihase tükke.

„Laboriproov“ – labori jaoks ette nähtud representatiivne osa/kogus prepareeritud koondproovist. Prepareerimisel tuleb kalade puhul eemaldada nahk, sest piirnormi kohaldatakse nahata lihaskoe suhtes. Kõik lihas- ja rasvkoe jäägid tuleb naha sisepinnalt hoolikalt ja täielikult maha kaapida ning lisada analüüsitava proovi hulka, mis homogeniseeritakse.

„Kordusanalüüs“ – huvipakkuvate analüütide eraldi analüüs sama homogeniseeritud proovi teise alikvoodi põhjal.

---

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006R1881-20170728&qid=1516258628038&from=ET>

² Määruse 1881/2006 tähenduses mõistetakse dioksiinide all polüklooritud dibenso-para-dioksiinide (PCDD) ja polüklooritud dibensofuraanide (PCDF) summat, väljendatuna Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) toksilisusekvivalentina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid WHO-TEF, ning PCB-de all dioksiinide ja dioksiinistaoliste PCBde polüklooritud dibenso-para-dioksiinide (PCDD), polüklooritud dibensofuraanide (PCDF) ja polüklooritud bifenüülide (PCB) summat, väljendatuna WHO toksilisusekvivalentina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid WHO-TEF.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R0644&qid=1516258700611&from=ET>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02007R0333-20160506&qid=1516258756692&from=ET>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H0688&qid=1516258809080&from=ET>

“Püügipiirkond” – eelistatavalt ICES piirkond (kui ICES piirkonda käsitlev teave puudub, on vastuvõetavad ka muud tähised, näiteks FAO püügipiirkond või Läänemere osa nimi). Järvest või jõest püütud kala puhul tuleks märkida püügikohaks olnud järve või jõe nimi.

2. Saasteainete määramiseks proovide kogumine

Dioksiinide (PCDDd/PCDFid) ja dioksiinilaadsete PCBde, plii, kaadmiumi, elavhõbeda, anorgaanilise tina, anorgaanilise arseeni ja 3-MCPD ja sisalduse ametlikuks kontrollimiseks ette nähtud kalaproovid võetakse vastavalt käesolevas peatükis kirjeldatud meetoditele.

2.1. Proovivõtuks kasutatav materjal

Proovivõtuks kasutatav materjal kogutakse otse kutseliste kalurite käest enne esmakokkuostu jõudmist. Igast uuritavast partiist või osapartiist võetakse proovid eraldi.

2.2. Ettevaatusabinõud

Proovide võtmise ja ettevalmistamise käigus rakendatakse ettevaatusabinõusid, mis võimaldavad ära hoida muutusi, mis mõjutaksid dioksiinide ja PCBde sisaldust, avaldaksid negatiivset mõju analüüsi tulemustele või muudaksid koondproovi mitterepresentatiivseks.

Proovivõtu kvaliteedi tagamiseks tuleb proove säilitada ja transportida säilitamiseks sobivates klaas-, alumiinium-, polüpropüleen- või polüetüleenõudes, mis ei mõjuta PCDDde/PCDFide ja dioksiinilaadsete PCBde sisaldust proovides. Paberitolmu jäägid tuleb proovinõust eemaldada.

2.3. Üksikproovid

Võimaluse korral võetakse üksikproovid eri kohtadest kogu partii või osapartii ulatuses. Kõrvalekaldumine sellest korrast registreeritakse proovivõtu protokollis. Üksikproovide mass sõltub partiist võetavate üksikproovide miinimumarvust ning kala massist. Reeglina tuleb üksikproovid koguda selliselt, et oleks täidetud üksikproovi kaalu miinimumnõue (100 g) ning koondproovi kaalu miinimumnõue (1000 g; vt ptk 2.4). Seega peab üksikproov sisaldama nii palju kalu, et need nõuded saaks täidetud. Täpsemad nõuded on toodud peatükkides 3.2 ja 3.4.

2.4. Koondproovi valmistamine

Koondproov saadakse üksikproovide ühtekoondamise teel. **Koondproovi mass peab olema vähemalt 1 kg**, soovituslikult rohkem, et tagada 1 kg lihasmassi koondproovi laborianalüüsiks. Erandina võib koondproovi mass olla <1 kg, kui see on otstarbekas, näiteks kui toote kaubanduslik väärtus on väga suur. Partii jagamine osapartiideks ning partiist või osapartiist võetavate üksikproovide miinimumarv on kirjeldatud ptk 3 tabelites 1 ja 2.

2.5. Paralleelproovid

Eeskirjade täitmise tagamiseks ning kaitse- ja vahekohtumenetluse eesmärgil kasutatavad paralleelproovid võetakse homogeniseeritud koondproovist, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus toidukäitleja õigusi käsitlevate liikmesriigi eeskirjadega. Eeskirjade täitmise

tagamiseks võetav laboriproov peab olema piisavalt suur, et oleks võimalik teha vähemalt kaks analüüsi.

2.6. Proovi pakkimine ja transport

Iga proov asetatakse puhtasse, inertsest materjalist nõusse (klaas-, alumiinium-, polüpropüleen- või polüetüleenõudes), mis tagab piisava kaitse saastumise eest, analüüdi kao eest tulenevalt nõu siseseinale adsorbeerumisest ning transpordi ajal tekkida võivate kahjustuste eest. Rakendatakse kõiki vajalikke ettevaatusabinõusid, et hoida ära muutusi proovi koostises transpordi või säilitamise ajal.

2.7. Proovide pitseerimine ja märgistamine

Iga ametlikuks kasutamiseks võetud proov pitseeritakse proovivõtukoahas ja märgistatakse vastavalt liikmesriigi eeskirjadele.

Igast partiist kogutakse vastavalt käesolevas metoodikas toodud juhistele üksikproovid kogu partii ulatuses (st partii erinevatest kohtadest) ning kaalutakse eraldi, et tagada sarnase massiga üksikproovid. Kõikide üksikproovide mass märgitakse protokollile.

Pärast kaalumist pannakse kõik üksikproovid kokku ühte anumasse, mis suletakse ja pitseeritakse kohapeal ning plommi nr kantakse proovivõtu protokollile.

Iga proovivõtu kohta koostatakse protokoll, mis võimaldab iga partiid üheselt kindlaks teha ja millesse märgitakse proovivõtu aeg ja koht ning mis tahes lisateave, millest analüüsi tegijale võiks abi olla. Proovivõtu protokollile vorm on toodud lisa 1.

3. Proovivõtu kava

Kasutatava proovivõtumeetodiga tagatakse, et koondproov on kontrollitava (osa)partii suhtes representatiivne. See tähendab, et partii jagatakse vajadusel vastavalt peatükile 3.1 osapartiideks ning kogutakse üksikproovid vastavalt peatükile 3.2. Võimaluse korral võetakse üksikproovid ühtlaselt kogu partii või osapartii erinevatest kohtadest. Kõrvalekaldumine sellest menetlusest tuleb märkida proovivõtu protokollile.

3.1. Partii jagamine osapartiideks

Suur partii jagatakse osapartiideks, eeldusel, et osapartiid saab füüsiliselt eraldada. Kalade puhul kohaldatakse tabelit 1. Kuna partii mass ei ole alati osapartii massi täiskordne, võib osapartii mass ületada ettenähtud massi kuni 20 %.

Tabel 1. Muu toote partii jagamine osapartiideks.

Partii mass (tonnides)	Osapartiide mass või arv
≥ 15	15 – 30 tonni
< 15	-

Eestist püütavate kalade ühe püügi saagid ehk partiid ei ületa enamasti tabelis toodud mahte, mistõttu Eesti puhul enamustel juhtudel osapartiideks jagamise vajadus puudub.

3.2. Üksikproovide arv

Partiist või osapartiist võetavate üksikproovide miinimumarv on esitatud tabelis 2.

Üksikproovid peavad olema sarnase massiga. **Üksikproovi mass peab olema vähemalt 100 grammi. Kui tabelis 2 toodud üksikproovide miinimumarv on alla 10, peavad olema üksikproovid piisava suurusega, et tagada koondproovi minimaalne mass 1 kg.**

Tabel 2. Partiist või osapartiist võetavate üksikproovide miinimumarv.

Partii/osapartii mass (kilogrammides)	Võetavate üksikproovide miinimumarv
< 50	3
≥50 ≤500	5
> 500	10

3.3. Väikseim koondproovide arv, mida soovitatakse võtta saasteainete sisalduse kontrollimiseks

Euroopa Komisjoni soovitusena 2016/688 antakse igale riigile kalaliigiti minimaalne koondproovide arv, mida soovitatakse võtta, et kindlaks teha erinevate kalaliikide vastavust saasteainete piirnormidele.

Kala liik (ICES püügipiirkond)	Eesti min koondproovide arv
Räim (28-1; 28-2; 29; 30; 31 ja 32)	7
Kilu (29; 30; 31 ja 32)	8
Lõhe/forell	5
Muud kalaliigid*	10

* Atlandi tursk (*Gadus morhua*), atlandi merilest (*Pleuronectes platessa*), **jõesilm (*Lampetra fluviatilis*)**, paalia (*Salvelinus sp.*) nurg (*Blicca bjoerkna*), euroopa angerjas (*Anguilla Anguilla*), latikas (*Abramis brama*), **lest (*Platichthys flesus*)**, **ahven (*Perca fluviatilis*)**, harilik haug (*Esox lucius*), **harilik koha (*Sander lucioperca*)**, harilik särg (*Rutilus rutilus*), rääbis (*Coregonus Albula*), tuulehaug (*Belone belone*), meri-tint (*Osmerus eperlanus*), harilik kammeljass (*Psetta maxima*), vimb (*Vimba vimba*), piimahven (*Coregonus sp.*) ja merlang (*Merlangius merlangus*).

NB! Rasvases kirjas on toodud muude kalaliikide seast esile Eesti jaoks oluliseimad tõenduslikult püütavad kalaliigid ja üks sõõrsuuliik.

3.4. Võrreldava suuruse ja massiga tervikkalu sisaldavatest partiidest proovide võtmise erinõuded

Kalad on võrreldava suuruse ja massiga, kui nende suuruse ja massi varieeruvus ei ole suurem kui 50 %. Üksikproovid tuleb võtta sellest vahemikust, st üksikproovides ei või olla äärmuslike suurustega kalu see tähendab, et nende suurus või mass ei erineks üksteisest rohkem kui 50% võrra.

Partii või osapartii koondproovide puhul peavad kalad olema võrreldava suurusega ja nad peavad olema püütud samast ICES püügipiirkonnast.

Partiist võetavate üksikproovide arv on esitatud tabelis 2. Kõikidest üksikproovidest moodustatud koondproovi mass peab olema vähemalt 1 kg (vt peatükki 2.4).

Kui uuritav partii koosneb väikestest kaladest (ühe kala mass on väiksem kui 1 kg), võetakse koondproovi saamiseks üksikproovina kogu kala tervikuna. Kui saadava koondproovi mass on üle 3 kg, võib üksikproovina võtta kalade keskosa, mis kaalub vähemalt 100 grammi. Proovi homogeniseerimiseks kasutatakse kogu seda osa, mille suhtes kohaldatakse piinormi. Piinormi kohaldatakse nahata lihaskoe suhtes. Kala keskosa asub kala raskuskeskme ümber, mis paikneb enamasti seljauime kohal (kui kalal on seljauim) või lõpuseava ja päraku vahelise lõigu keskel.

Kui uuritav partii koosneb suurematest kaladest (ühe kala mass on suurem kui 1 kg), koosneb üksikproov kala keskosast. Iga üksikproov peab kaaluma vähemalt 100 grammi. Keskmise suurusega kalade puhul (massiga umbes 1–6 kg) võetakse üksikproovina selgroost kõhuni ulatuv lihase lõik kala keskosast.

Väga suurte kalade puhul (massiga rohkem kui umbes 6 kg) võetakse üksikproov eest vaates parempoolsest torsolateraalsest lihast kala keskosas. Kui kala keskosast sellise tüki võtmine tekitaks olulist majanduslikku kahju, võib partii suurusest olenemata lugeda piisavaks kolme vähemalt 350 g suuruse üksikproovi võtmist; teise võimalusena võib kogu kala dioksiini sisalduse suhtes representatiivse üksikproovina võtta võrdse koguse lihaskude ühe kala sabaosa lähedalt ja peaosa lähedalt.

3.5. Proovide võtmine eri suuruse ja/või massiga kalu sisaldavatest partiidest
Erineva suurusega kalade partiide puhul kohaldatakse proovide koostise suhtes peatüki 3.4 sätteid.

Kui partiis on ülekaalus teatavasse suurus- või massivahemikku jäävad kalad (umbes 80 % partiist või rohkem), võetakse sellistest kaladest koosnev proov. Sellist proovi peetakse representatiivseks kogu partii suhtes.

Kui ükski suurus- ega massivahemik ei ole partiis ülekaalus, tuleb tagada, et proovi jaoks valitavad kalad on partii suhtes representatiivsed. Sellisel juhul kohaldatavad konkreetset juhised on esitatud dokumendis „Guidance on sampling of whole fishes of different size and/or weight“ („Juhised eri suuruse ja/või massiga tervikkaladest proovide võtmiseks“, juhised koos näidetega on toodud ptk 3.5.1).

3.5.1. Juhised eri suuruse ja/või massiga tervikkaladest proovide võtmiseks
Kui ükski suurus- ega massivahemik ei ole partiis ülekaalus, tuleb tagada, et proovi jaoks valitavad kalad on partii suhtes representatiivsed:
1) Kui partiis olevate kalade suuruse ja massi varieeruvus on suurem kui 50 % aga väiksem kui 100%, tuleb partiist eraldi võtta kaks koondproovi, mõlemad eraldi suuruse või kaalu klassist/kategooriast.
2) Kui partiis olevate kalade suurus ja/või kaal erineb üle 100% - tuleb partiist eraldi võtta kolm proovi, kõik eraldi suuruse- või kaaluklassist/kategooriast.

*Labor võib läbi viia analüüsid järjestikuliselt erinevate partii suuruse/kaalu klasside/kategooriate osas, sealjuures proov, mis esindab suuremaid kalu, analüüsitakse kõige esimesena.

Kui analüüsi tulemused on piirväärtustele vastavad, hinnatakse kogu partii vastavaks.

Juhul kui analüüsitulemused ületavad maksimaalseid piirväärtusi, siis võetakse järgmise suuruseklassi proov analüüsimiseks ning kui see vastab piirnormidele, siis kõige väiksemat suurusklassi analüüsima ei pea (kolme suurusklassi puhul). Kui aga teise suuruskategooria analüüsi tulemused samuti ei vasta piirnormidele, tuleb analüüsida ka kõige väiksema suurusklassi proov.

Tulenevalt ühe või mitme analüüsi tulemustest, võib kogu või osa partiist lugeda nõuetele vastavaks.

Näited proovide võtmisest eri suuruse ja/või massiga kalu sisaldavatest püügipartiidest:

- 1) Kui partiis olevate kalade suuruse ja massi varieeruvus on suurem kui 50 % aga väiksem kui 100%, tuleb partiist eraldi võtta kaks koondproovi, mõlemad eraldi suuruse või kaalu klassist/kategooriast.

Näide 1: 5 tonnine püügipartii, mis sisaldab kalu massivahemikus 2 kg kuni 3,5 kg.

Sellisel juhul tuleb üks koondproov võtta püügipartii väiksematest kaladest, massivahemikust 2-2,75 kg: selleks võetakse 10 järjestikulist üksikproovi (kala), üksikproov võetakse kala keskosa lihaskoest (lõik selgroost kõhuni), millest iga üksikproov kaalub vähemalt 100g ning moodustades kokku koondproovi massiga vähemalt 1 kg, mis homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi.

Teine koondproov tuleb võtta partii suurematest kaladest, massivahemikust 2,75 – 3,5 kg: selleks võetakse 10 järjestikulist üksikproovi (kala), üksikproov võetakse kala keskosa lihaskoest (lõik selgroost kõhuni), millest iga üksikproov kaalub vähemalt 100g ning moodustades kokku koondproovi massiga vähemalt 1 kg, mis homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi.

A) Kui labor teostab järjestikulased analüüsid:

- suurtemate kalade (2,75-3,5 kg) proov homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi. Juhul kui analüüsi tulemused vastavad nõuetele, siis vastab kogu partii nõuetele.
- suurtemate kalade (2,75-3,5 kg) proov homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi. Juhul kui analüüsi tulemused ei vasta nõuetele, siis homogeniseeritakse väiksemate kalade (2-2,75 kg) proov ja analüüsitakse eraldi:
  - o juhul kui väiksemate kalade (2-2,75 kg) homogeniseeritud proov ei vasta nõuetele, siis ei vasta terve partii nõuetele;
  - o juhul kui väiksemate kalade (2-2,75 kg) homogeniseeritud proov vastab nõuetele, siis partii väiksemad kalad (massivahemikus 2-2,75 kg) tuleb partiist välja sortida ja need on nõuetele vastavad. Ülejäänud, suuremad kalad (massivahemikus 2,75-3,5 kg), ei vasta nõuetele.

B) Kui labor teostab mõlemad analüüsid samaaegselt:

- Juhul kui mõlemad kalade massivahemiku homogeniseeritud proovid vastavad nõuetele, siis vastab nõuetele kogu püügipartii.

- Juhul kui kummagi kalade massivahemiku homogeniseeritud proovid ei vasta nõuetele, siis ei vasta terve partii nõuetele.
- Juhul kui väiksemate kalade (massivahemikus 2-2,75 kg) homogeniseeritud proovid vastavad nõuetele ning suuremate kalade (massivahemikus 2,75-3,5 kg) homogeniseeritud proovid ei vasta nõuetele, siis tuleb väiksemad kalad (massivahemikus 2-2,75 kg) püügipartiist välja sortida ja need vastavad nõuetele. Ülejäänud, suuremad kalad (massivahemikus 2,75-3,5 kg), ei vasta nõuetele.

2) Kui partiis olevate kalade suurus ja/või kaal erineb üle 100% - tuleb partiist eraldi võtta kolm proovi, kõik eraldi suuruse- või kaaluklassist/kategooriast.

Näide 2: 10 tonnine püügipartii, mis sisaldab kalu massivahemikus 2 kg kuni 8 kg.

Sellisel juhul tuleb üks koondproov võtta püügipartii väiksematest kaladest, massivahemikust 2-4 kg: selleks võetakse 10 järjestikulist üksikproovi (kala), üksikproov võetakse kala keskosa lihaskoest (lõik selgroost kõhuni), millest iga üksikproov kaalub vähemalt 100g ning moodustades kokku koondproovi massiga vähemalt 1 kg, mis homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi.

Sellisel juhul tuleb teine koondproov võtta püügipartii keskmise suurusega kaladest, massivahemikust 4-6 kg: selleks võetakse 10 järjestikulist üksikproovi (kala), üksikproov võetakse kala keskosa lihaskoest (lõik selgroost kõhuni), millest iga üksikproov kaalub vähemalt 100g ning moodustades kokku koondproovi massiga vähemalt 1 kg, mis homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi.

Sellisel juhul tuleb kolmas koondproov võtta püügipartii suurtematest kaladest, massivahemikust 6-8 kg: selleks võetakse 3 järjestikulist üksikproovi (kala), üksikproov tuleb võtta kala keskosast parempoolsest seljalihasest, millest iga üksikproov kaalub vähemalt 350 g ning moodustades kokku koondproovi massiga umbkaudu 1 kg, mis homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi.

A) Kui labor teostab järjestikulased analüüsid:

- suurtemate kalade (6-8 kg) proov homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi. Juhul kui analüüsi tulemused vastavad nõuetele, siis vastab kogu partii nõuetele.
- suurtemate kalade (6-8 kg) proov homogeniseeritakse ja analüüsitakse eraldi. Juhul kui analüüsi tulemused ei vasta nõuetele, siis homogeniseeritakse keskmise suurusega kalade (4-6 kg) proov ja analüüsitakse eraldi:
  - o juhul kui keskmise suurusega kalade (4-6 kg) homogeniseeritud proov vastab nõuetele, siis suuremad kalad (6-8 kg) tuleb partiist välja sorteerida, sest need ei ole nõuetele vastavad. Alles jäänud väiksemad (2-4 kg) ja keskmise suurusega kalad (4-6 kg) on nõuetele vastavad.
  - o Juhul kui keskmise suurusega kalade (4-6 kg) homogeniseeritud proov ei vasta nõuetele, siis tuleb analüüsida väiksemate kalade (2-4 kg) homogeniseeritud proov:

- juhul kui väiksemate kalade (2-4 kg) homogeniseeritud proov ei vasta nõuetele, siis ei vasta kogu püügipartii nõuetele.
- juhul kui väiksemate kalade (2-4 kg) homogeniseeritud proov vastab nõuetele, siis tuleb väiksemad kalad püügipartiist välja sortida ning see osa partiist on nõuetele vastav. Ülejäänud, keskmise suurusega kalad (4-6 kg) ja suuremad kalad (6-8 kg), ei ole nõuetele vastavad.

B) Kui labor teostab mõlemad analüüsid samaaegselt:

- Juhul kui kõigi kolme kalade massivahemiku homogeniseeritud proovid on nõuetele vastavad, siis on kogu püügipartii nõuetele vastav.
- Juhul kui kõigi kolme kalade massivahemiku homogeniseeritud proovid ei vasta nõuetele, siis ei vasta kogu püügipartii nõuetele.
- Juhul kui väiksemate kalade (2-4 kg) homogeniseeritud proovid on nõuetele vastavad ning keskmiste (4-6 kg) ja suuremate (6-8 kg) kalade homogeniseeritud proovid ei ole nõuetele vastavad, siis tuleb püügipartiist välja sortida väiksemad (2-4 kg) kalad ja need vastavad nõuetele. Ülejäänud, keskmise suurusega (4-6 kg) ja suuremad kalad (6-8 kg) ei ole nõuetele vastavad.
- Juhul kui väiksemate (2-4 kg) ja keskmiste (4-6 g) kalade homogeniseeritud proovid vastavad nõuetele ja suuremate (6-8 kg) kalade homogeniseeritud proov ei vasta nõuetele, siis tuleb püügipartiist suuremad (6-8 kg) kalad välja sortida, sest need ei vasta nõuetele. Ülejäänud, väiksemad (2-4 kg) ja keskmised (4-6 kg) kalad, on nõuetele vastavad.